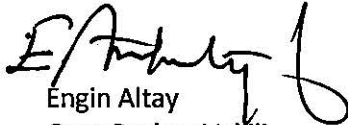
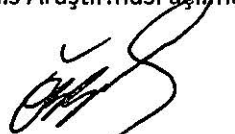

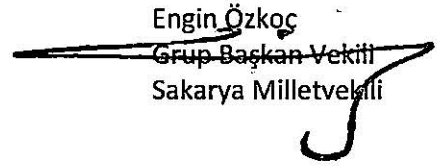

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çağdaş demokratik sistemlerin temel şartlarından erkler ayrılığının, son 20 yılda tek başına iktidarda olan AKP döneminde onarılması güç şekilde tahrip edilmesinin ağır sonuçları, her geçen gün yeni gelişmelerle ortaya çıkmakta. Geldiğimiz aşamada Türkiye Cumhuriyeti'nde adeta ikili hukuk sistemi uygulanmaya başlanmış; iktidar yanlılarına başka muhalif görüşte olanlarla başka hukuk uygulanmaktadır. Karşı karşıya kalınan ve Türkiye Cumhuriyetinin bekasını doğrudan etkileyen bu duruma karşı yargı bağımsızlığının sağlanması, evrensel hukuk ilkelerini esas alan bir hukuk düzeninin oluşturulması amacıyla gerekli tedbirleri belirlemek üzere Anayasamızın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Engin Altay
Grup Başkan Vekili
İstanbul Milletvekili

Özgür Özel
Grup Başkan Vekili
Manisa Milletvekili

Engin Özkoç
Grup Başkan Vekili
Sakarya Milletvekili

Zeynel Emre
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE:

Hukuk, toplumsal hayatı düzenleyen normlar bütünü olmanın ötesinde toplumsallığımızın özüdür. Bireyin toplumsal hayatla ilişkisinin temeli de, hukuki iş ve işlemlerin evrensel geçerlilikte herkese eşit uygulanmasına bağlıdır ki işte o zaman sağlıklı bir toplumsal birliktelikten bahsedilebilir. Tam da bu noktada hukuk düzeninin işleyişinde görev üstlenen kişi ve kurumlara duyulan güven ön plana çıkmaktadır. Bu misyonu taşıyan yargı kurumlarına güven ne kadar üst düzeydeyse, hukuk düzeninin doğru işleyişi ve toplumsal gelişim de üst düzeyde olur.

Görüldüğü üzere yargıya güven, sadece kurumlarla girilen ilişkinin esasını değil toplumsal hayatın işleyişini de doğrudan etkilemektedir. Çağımızın gelişmiş demokratik ülkelerinin ayırt edici özelliği de yargıya güvenin temel ilkeleri arasında yer almasıdır. Dünya Adalet Projesi (JWP) tarafından ülkelerin hukuk sistemlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanan Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nin 2021 verilerine göre Türkiye, 139 ülke arasında 117. sırada. Ulusal ölçekte yapılan araştırmalar da yargıya güven konusunda Ülkemizin her geçen yıl kan kaybına uğradığını göstermektedir. Resmi makamlar yargıya güvenin yüzde 38'ler civarında olduğunu belirtse de çeşitli anketler gerçek oranın yüzde 20'ler düzeyine düştüğünü ortaya koymaktadır.

Yargıyı adeta siyasi enstrüman görenler, 'bağımsız yargı karşıtlığı' yolunda ortaklaştıkları kesimlerle Ülkemizde kumpas davaları organize ederek, doğrudan toplumsal barışımızın hedef alınmasına sebep olmuştur. 15 Temmuz Darbe Girişimi öncesinde yargı camiasında Fetullahçı Terör Örgütü / Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) ile ilişkili hâkim ve savcı sayısı 5 bin civarına ulaşmış durumdaydı. 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrasında bunlardan 3 bin 908'i meslekten ihraç edilmesine karşın hâkim ve savcılarının toplamının yüzde 30'unu aşan bu örgüt mensubu kişilerin, aralarında siyasi davalar da olmak üzere baktıkları yüzlerce dava dosyası, yargımızın bugün de sırtında ciddi bir kambur olarak durmaktadır.

Türk yargısının süregelen yapısal sorunlarının, geldiğimiz aşamada çözüme ulaştırılması kaçınılmazdır. Bunların başında yargıdaki siyasi kadrolaşma gelmektedir. FETÖ/PDY ile ilişkili olan kişilerin yargıdan temizlenme süreciyle boşalan kadrolara ağırlıkla iktidar partisiyle ilişkili kişiler atanmaya devam etmektedir. 6 Ocak 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle; hâkim ve savcı adaylarının belirlenmesinde uygulanan yazılı sınavdaki 'en az yetmiş puan alma' şartının kaldırılması sonrası, barajın tekrar getirildiği 2019 yılının Şubat ayına kadar geçen iki yılı aşkın sürede 5 bin 500 hâkim ve savcı ataması yapılırken, bunlar arasında avukatlıktan hâkim ve savcılığa geçenlerin büyük çoğunluğunu, daha önce AKP'nin il ve ilçe teşkilatlarında görev almış hukuk mezunlarının oluşturduğu tespit edildi. Hâkim Savcılar Kurulunun (HSK) yapısı, ne yazık ki bu tür kararların alınmasında temel etkindir.

Karşı karşıya kaldığımız sorunlar yumağının çözümü; başta yargıya güven olmak üzere tarafsız ve bağımsız bir yargı sisteminin oluşumu için reform niteliğinde değişikliklerin yapılması şarttır. Ancak tecrübelerimiz bize, uygulanabilir ve çözümücü bir yargı reformunun, ortaya çıkarılma safhalarıyla birebir orantılı olduğunu göstermiştir. Dar siyasi mülhazalara dayalı, geniş toplum kesimlerinin katılımını sağlamayan çalışmalar, şekli düzenlemeler olmanın ötesine geçememiştir. İktidar partisinin ilki 2009, ikincisi 2015, sonuncusu da 2019 yılında uygulamaya koyduğu üç ayrı 'Yargı Reformu Strateji Belgesi', ne yargının bağımsızlığını ne yargının tarafsızlığını ne de yargıya güveni arttırabilmiştir. Hazırlanan bu belgelerle hedeflenen sonuçlara ulaşamadığı gibi aksi yönde gelişmeler yaşanmış ve Türkiye, kalıcı bir 'OHAL Hukuku'nun yanı sıra güçler ayrılığını tamamen yok eden bir rejimle karşı karşıya bırakılmıştır. Aralarında Partimizin milletvekilleri ile İstanbul İl Başkanımız Canan Kaftancıoğlu'nun da isimlerin çeşitli savlarla yargılandığı davalarda, birinci derece mahkemelerin üst yargı mercilerinin kararlarına uymadığı, evrensel hukuk ilkeleri çiğnenerek hükümler oluşturulduğu da ortadadır.

Tüm bu gerçekler yargıyla ilgili kapsayıcı düzenlemelerin, bilimsel temelde toplumsal uzlaşının esas alınarak gerçekleştirilmesi gerektiğini göstermiştir. Bu açıdan konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında şekillendirilmesi bir zorunluluk olup, Anayasamızın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

